

Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Saken gjelder: Avvisning av tilbud. De generelle kravene i § 4.

Innklagede gjennomførte en konkurranse for anskaffelse av ny gangbro. Klager anførte prinsipalt at innklagede hadde brutt anskaffelsesregelverket ved å feilaktig avvise klager fra konkurransen. Klager anførte subsidiært at likebehandlingsprinsippet var brutt ved at det var brukt ulik terskel mellom valgte leverandør og klager ved avvisningen, og at valgte leverandør derfor også skulle vært avvist fra konkurransen. Ingen av klagers anførsler førte frem.

Klagenemndas avgjørelse 26. august 2026 i sak 2026/1075

Klager: Holm AS

Innklaget: Kvinesdal kommune

Klagenemndas

medlemmer: Christina Paludan Melson, Wenche Sædal og Hanne S. Torkelsen

Bakgrunn:

- (1) Kvinesdal kommune (heretter *innklagede*) kunngjorde 3. juli 2025 en begrenset tilbudskonkurranse for anskaffelse av totalentreprise med løsningsforslag for ny gangbro på Feda. Anskaffelsens kontraktssum var fastsatt av oppdragsgiver til 22 000 000 kroner ekskl. mva. Tilbudsfrist var 14. november 2025.
- (2) Konkurransebeskrivelsen punkt 3.1 opplyste om anskaffelsens formål og innhold:
«Konkurransen gjennomføres som en totalentreprise med løsningsforslag. Oppdragsgiver har ikke utarbeidet et komplett skisse- eller forprosjekt. Det er opp til tilbyder (totalentreprenør) å designe broa (et løsningsforslag) i henhold til de behov, krav, føringer og premisser angitt i kontraktsgrunnlaget (konkurransegrunnlagets del II). Modenheten på det utviklede løsningsforslaget skal være tilsvarende forenklet forprosjekt. Tilbudssum/kontraktssum er fastsatt av oppdragsgiver til 22 MNOK ekskl. mva.»
- (3) I den tekniske beskrivelsen punkt 5 «Regelverk», fremgikk det at «Generelt gjelder siste versjon av standarder og håndbøker som er utgitt på tidspunkt for inngåelse av kontrakt». Det var også angitt en liste over flere standarder og håndbøker, herunder blant annet «Håndbok N100 Veg og gateutforming», «Håndbok N101 Trafikksikkert sideterreng og vegsikringsutstyr», «Håndbok N400 Bruprosjektering», og «TEK 17» som sistnevnte nederst på listen. Det fremgikk også at flere «regelverk, publikasjoner, veiledninger og håndbøker» kunne være aktuelle. Detaljer fra vegvesenets eksempeltegninger skulle følges der det var mulig, og anvendte regelverk skulle angis i tilbudets tekniske del.
- (4) I den tekniske beskrivelsen punkt 7.3 «Seilingsåpning», fremgikk det en illustrasjon med krav til seilingsåpning. Illustrasjonen viste at minste frie høyde i 10 meter bredde var

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00   post@knse.no

«4,50m», og at minste bredde med 4,5 meter fri høyde var «10,00m». Til krav om fri høyde ved seilingsåpningen, var det blant annet også opplyst skriftlig at:

«Fri høyde skal være minimum 4,5 meter i en bredde på 10 meter. Innenfor disse 10 meterne skal også vanndybden være minimum 1,5 meter.»

- (5) I den tekniske beskrivelsen punkt 8.5 «Estetisk belysning», fremgikk det blant annet om krav til estetisk belysning at det skulle leveres led-belysning i på broen, der lysstyrken skulle kunne lyse opp broen og brodekket på kveldstid og nattestid. Det skulle være mulig å dimme lysene. Videre var det opplyst at:

«Nedadgående belysning på/ved pilarene må unngås for ikke å virke forstyrrende på fisk.»

- (6) I den tekniske beskrivelsen punkt 9 «Rekkverk», fremgikk det blant annet at:

«Rekkverket skal være tilpasset brua og det skal ikke være klatrevennlig slik at mindre barn lett kan klatre over. Høyde rekkverk skal være 1,2 m.

Rekkverket skal tilfredsstillende gjeldende regelverk og vegvesenets Håndbøker.»

- (7) I den tekniske beskrivelsen punkt 11 «Slitelag», fremgikk det blant annet at:

«Valgt type slitelag skal tilfredsstille krav til sklisikkerhet og krav i gjeldende regelverk knyttet til type.

For betong og stålbru gjelder: Belegningsklasse A3-4 med 12mm Topeka, min. 30mm bindlag i asfalt og 30mm slitelag i asfalt.

For trebruer gjelder belegningsklasse A3-4. Minimum 70 mm tykt ru (ikke høvlet overflate) av furu som er CU-impregnert i klasse A. Brua skal dimensjoneres og bygges slik at det i framtiden kan legges et asfaltdekke på brua. Dette asfaltdekket skal være i henhold til belegningsklasse A3-4. 24mm støpeasfalt, 12mm topeka, min. 30mm bindlag og 30 mm slitelag.

Om det bygges trebru skal det være vedlagt en detaljert beskrivelse av hvordan brua kan bygges om til asfaltdekke ved FDV-dokumentasjonen.»

- (8) I Håndbok N400 Bruprosjektering punkt 3.6.1 «Fri bredde» under «Krav 3.6.1 – 1 SKAL», fremgikk det at:

«For separate gang- og sykkelvegbruer med overliggende bærekonstruksjon skal bredden på det frie rommet mellom rekkverkets føringsselement og den overliggende bæringen, være $\geq 0,2$ meter, se figur 3.6.1 -1.»

- (9) I Håndbok N101 Trafikksikkert sideterreng og vegsikringsutstyr punkt 4.5.2 «Gang- og sykkelbrurekkverk» under «Krav 4.5.2 – 2 SKAL», fremgikk det krav til frie åpninger i rekkverket. Her var det sagt at «Gang- og sykkelbrurekkverk skal tilfredsstille geometrikravene i tabell 4.5.2 – 1». Av tabellen fremgikk det blant annet at for mindre enn 25 syklende per time, der en rekkverkshøyde var større eller lik 1,2 meter, skulle de frie åpningene være mindre eller lik 0,12 meter.

- (10) I TEK 17 kapittel 12 Planløsning og bygningsdeler i byggverk § 12-15 (5) fremgikk det at:

«Åpninger i rekkverket skal være maksimum 0,10 m opp til en høyde på minimum 0,75 m. For rekkverk over 1,0 m skal åpninger i rekkverket være maksimum 0,10 m i en høyde opp til minimum 0,25 m under topp av rekkverk. Den horisontale avstanden mellom en bygningsdel og det utenpåliggende rekkverket skal være maksimum 0,05 m.»

- (11) Tildelingskriteriene var «Pris» vektet 5-10 prosent, «Estetikk» vektet 45 prosent, «Miljø» vektet 30 prosent, og «Vedlikehold» vektet 15-20 prosent. Under «Pris» var det opplyst at kontraktssum var fastsatt av innklagede og at det dermed kun var regningsarbeider som skulle vurderes.

- (12) Under «Dokumentasjon» til kravet «Estetikk» var det blant annet angitt at det skulle leveres et anonymisert løsningsforslag for tilbudt bro, hvor broen skulle beskrives, herunder blant annet hvilke materialer som skulle brukes og hvordan broen skulle bygges. Det skulle også fremgå illustrasjoner av broen, herunder blant annet plansjer og tegninger, og en innlevert IFC-modell av broen. Om selve evalueringen av kriteriet «Estetikk», fremgikk det at det i evalueringen blant annet ville legges vekt på rekkverket og hvordan dette ville oppleves, herunder om det opplevdes for tett og massivt, og hvordan broen med belysning ville oppleves estetisk når det ble mørkt. Det ville gjøres en helhetlig vurdering hvor det beste tilbudet etter innklagedes innkjøpsfaglige skjønn ville få best score.

- (13) Under «Dokumentasjon» for tildelingskriteriet «Miljø» var det angitt at:

«Tilbyder skal fylle ut del II vedlegg B.2.10 med informasjon om klimagassutslipp for materialer som inngår i broas underbygning, overbygning og rekkverk.

Se også del II kontraktsgrunnlaget pkt. B.2.10.»

- (14) Vedlegg B.2.10 var skjemaet «Forenklet klimagassbudsjett», hvor det var angitt at alle materialtyper som ville benyttes for henholdsvis «underbygning bru», «overbygning bru» og «rekkverk bru» skulle føres opp i hver sin tabell, der summen av det oppgitte klimagassutslippet ville utgjøre tilbyders totale klimagassbudsjett for materialer for entreprisen og være gjenstand for evaluering under tildelingskriteriet «Miljø».

- (15) Kontraktsgrunnlaget punkt B.2.10 «Klimagassbudsjett» opplyste blant annet at klimagassbudsjett og klimagassregnskap skulle leveres i henhold til mal som var vedlagt konkurransegrunnlaget. Det skulle leveres et forpliktende klimagassbudsjett som del av tilbudet, hvor det ved ferdigstillelse av kontraktsarbeidene skulle leveres et klimagassregnskap i henhold til samme mal. Differansen mellom klimagassbudsjettet og klimagassregnskapet ville danne grunnlag for eventuelle malus (trekk). Leverandørene skulle videre levere prosjektspesifikke EPD-er for følgende materialer som ville benyttes:

- «Asfalt
- Konstruksjonsbetong
- Armeringsstål
- Trevirke som inngår i brokonstruksjon
- Komposittmateriale som inngår i brokonstruksjon
- Stål som inngår i brokonstruksjon»

- (16) Det var i tillegg opplyst at det skulle leveres EPD-er for øvrige produkter hvor det finnes EPD. EPD-ene skulle så langt som mulig være prosjektspesifikke og gjøres tilgjengelige for byggherren i et dokumenthåndteringssystem før produktet ville tas i bruk.
- (17) Det kom inn seks forespørsler om å delta i konkurransen, og fire leverandører ble kvalifisert og invitert til å inngi tilbud.
- (18) Før tilbudsfristens utløp mottok innklagede tilbud fra de fire prekvalifiserte leverandørene Holm AS (heretter *klager*), Module Solutions & Systems AS, Consolvo AS og Consto Anlegg Sør. Tilbudene fra Consolvo AS og Consto Anlegg Sør ble avvist.
- (19) Av Module Solutions & Systems sitt tilbud, fremgikk det i fritekst i en av illustrasjonene at seilingsåpning var 4,4 meter. Det fremgikk også av markeringer til broen i samme illustrasjon, og høydeskilt til broen angitt i illustrasjonene, at det var lagt opp til en avstand på 4,5 meter for seilingsåpningen. Når det gjaldt rekkverket, fremgikk det av tilbudet at det var benyttet frie åpninger på 0,12 meter. Det fremgikk videre av tilbudsteksten og illustrasjonene til broen om den estetiske belysningen at det var benyttet «*små armaturer som leder lys mot brudekket uten å forstyrre omgivelsene*» og at det bak brokanten var «*plass til en lysstripe som subtilt fremhever siden av brudekket om kvelden*». Det var i tillegg opplyst at «*[a]ll belysning er programmerbar og justerbar slik at den aldri står på for lenge eller for sterkt, noe som minimerer energiforbruk og forstyrrelser for natur og miljø*».
- (20) Den 4. desember 2025 ble leverandørene informert om at kontrakt var tildelt klager, som fikk en total score på 8,39 poeng. Module Solutions & Systems AS fikk en score på 7,06.
- (21) Module Solutions & Systems AS klaget på tildelingsbeslutningen den 9. desember 2025. Den 6. januar 2026 fremgikk det at innklagede tok klagen delvis til følge, og den totale scoren til hhv. klager og Module Solutions & Systems AS ble justert til hhv. 8,29 og 7,84 poeng. Justeringen hadde således ikke innvirkning på konkurransens utfall. Tildelingsbeslutningen ble opprettholdt, og Module Solutions & Systems AS klaget anskaffelsen inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser 16. januar 2026.
- (22) Klagenemnda for offentlige anskaffelser kom i sak 2026/0098, avgjort 14. april 2026, frem til at det forelå vesentlige avvik ved klagers tilbud slik at klager skulle vært avvist fra konkurransen. Innklagede fulgte opp denne avgjørelsen, og meddelte for klager i avvisningsbeslutning av 24. april 2026 at klagers tilbud var avvist fra konkurransen. Som begrunnelse for avvisningen, viste innklagede til klagenemndas avgjørelse i sak 2026/0098:
- «Module Solutions & Systems AS klagde oppdragsgivers tildelingsbeslutning datert 4. desember 2025 inn for KOFA. I sak 2026/0098 konkluderer KOFA med at avvikene i deres tilbud fra krav til rekkverkets høyde, avvik fra krav til avstand til overliggende bæring og avvik ved valg av slitelag samlet sett er vesentlige, da de har gitt dere en konkurransefordel. For nærmere detaljer og redegjørelse vises det til KOFAs avgjørelse som følger vedlagt.»*
- (23) Samme dag, 24. april 2026, fikk leverandørene vite at kontrakt ville tildeles Module Solutions & Systems AS (heretter *valgte leverandør*). Klager klaget på avgjørelsen til innklagede, men innklagede tok ikke klagen til følge.

- (24) Klagen ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser den 22. mai 2026. Klagebehandling startet 5. juni 2026, jf. forskrift 15. november 2002 nr. 1288 om klagenemnd for offentlige anskaffelser (heretter klagenemndsforskriften) § 13 siste punktum.
- (25) Innklagede har bekreftet at kontraktsinngåelse avventes til klagenemnda har behandlet klagen, og saken er derfor gitt prioritert behandling.
- (26) Nemndsmøte i saken ble avholdt 10. august 2026.

Anførsler:

Klager har i det vesentlige anført:

- (27) Innklagede har brutt anskaffelsesregelverket ved å avvise klagers tilbud fra konkurransen. Klagers tilbud inneholder ikke vesentlige avvik. Avvikene har ikke forrykket konkurransen. Innklagede skulle ved vurderingen av avvisning av tilbudet gjort en selvstendig vurdering av om avvikene var vesentlige, herunder om de kunne forrykke konkurransen. Endringen fra GWP-total til GWP-IOBC fremstår som en etterfølgende metodisk justering, og klager stiller spørsmål ved om disse korrigeringsene for trevirke er korrekt.
- (28) Konkurranses grunnlaget åpnet for å tilby broer som kombinerer ulike materialer, uten at det var definert nærmere hvordan en slik bro skulle klassifiseres eller hvilket krav til slitelag og asfalt som ville gjelde. Dersom det legges til grunn at klagers broløsning i stål og tre skulle klassifiseres som en stålbro og at asfaltoppbyggingen derfor skulle innregnes i klimagassbudsjettet, er det den faktiske betydningen av dette som er avgjørende for evalueringen. Gjennom grunnlagsdata, er det mulig å beregne hvilken effekt et eventuelt avvik har hatt for tilbudet, og innklagede hadde tilgang til nødvendige grunnlagsdata for å beregne effekten av dette. Beregninger gjort i GWP-total og GWP-IOBC viser at rangeringen ville vært uendret, og at dette ikke var egnet til å forrykke konkurransen.
- (29) Kravet til fri avstand mellom rekkverkets føringselement og overliggende bæring, oppstiller ikke i seg selv et krav om at enhver separat gang- og sykkelbro må ha et føringselement. Det erkjennes at forprosjektet ikke viste korrekt fri avstand dersom N400 punkt 3.6.1 legges til grunn, men det avgjørende er uansett om forholdet faktisk var egnet til å gi klager en konkurranseforrykkende fordel. En justering av avstanden mellom rekkverk eller føringselement og overliggende bæring, kunne håndteres i videre detaljprosjektering uten at brukonseptet måtte endres. I et konservativt scenario hvor hele overbygningen økes ville klagers klimagassbudsjett ligget klart under nivået for en endring av rangeringen, og dermed ikke være egnet til å forrykke konkurranseutfallet. Det er heller ikke gitt at en slik økning ville vært nødvendig i detaljprosjekteringen.
- (30) Det foreligger ikke et avvik ved kravet til rekkverkshøyde og spilevegg. Det fremgår av klagers tilbud at den vertikale spileveggen hadde funksjon som rekkverk opp til 1,2 meter, og fungerte som et arkitektonisk og estetisk element i broens uttrykk over dette nivået. Forutsatt at det utgjør et avvik, kan avviket rettes ved å ta inn et lite mellomrom, et langsgående bord eller annen markering i høyde 1,2 meter. En slik justering vil heller ikke endre brokonseptet, konstruksjonsprinsippet eller tilbudets sammenlignbarhet. Et eventuelt avvik knyttet til rekkverkshøyden, har ikke vært en fordel for klager i evalueringen. Rekkverket var fremhevet som en viktig del av estetikkvurderingen, og ble av innklagede vurdert som et mulig estetisk minus. Gjennom GWP-total, vil økt bruk av

trevirke gi et gunstig utslag på miljøkriteriet, mens økt bruk av trevirke ved GWP-IOBC medfører lavere uttelling på miljøkriteriet, og kan dermed ikke gi en fordel. Rekkverket har dermed ikke hatt betydning for evalueringen på en måte som var egnet til å forrykke konkurransen, og kunne hverken isolert sett eller som del i en samlet vurdering begrunne en avvisning av klagers tilbud.

- (31) Subsidiært, foreligger det brudd på likebehandlingsprinsippet ettersom avvisningsreglene er anvendt ulikt mellom klager og valgte leverandør, ved at uklarheter og avvik aksepteres for valgte leverandørs tilbud. Samme vurderingsterskel må legges til grunn, noe som innebærer at også valgte leverandør må avvises fra konkurransen. I valgte leverandørs tilbud er det angitt en seilingsåpning på 4,4 meter i et felt med ti meters bredde, selv om det var et krav om at minste fri seilingshøyde skulle være på 4,5 meter i ti meters bredde. Dette utgjør et avvik fra et uttrykkelig minimumskrav. Innklagede har ansett dette som en åpenbar skrivefeil eller fritekst, med henvisninger til andre målsettinger og egne målinger gjort i IFC-modell. En heving eller justering av valgte leverandørs bro, kunne fått konsekvenser for materialbruk, landkar, terrengtilpasning, estetikk og forholdet til bebyggelsen ved landingen. Dermed kunne det ikke uten en nærmere vurdering legges til grunn at dette var mindre inngripende enn forholdene som gav grunnlag for å avvise klagers tilbud.
- (32) Det fremgår ikke klart av konkurransegrunnlaget at håndbok N101 går foran TEK 17. Valgte leverandørs åpning i nedre del av rekkverket på 0,12 meter kan dermed ikke aksepteres. Dersom valgte leverandørs rekkverksløsning måtte justeres, kunne dette ha påvirket både utforming, materialbruk, rekkverkshøyde, estetikk og eventuelt klimagassbudsjett.
- (33) Konkurransegrunnlaget opplyste at nedoverrettet belysning måtte unngås av hensyn til fisk. Valgte leverandørs tilbud oppfyller ikke dette kravet. Innklagede har akseptert etterfølgende forklaringer og praktiske justeringsmuligheter for valgte leverandør. En eventuell endring, demping eller fjerning av belysningsløsningen for å oppfylle konkurransegrunnlaget, kunne ha påvirket broens estetiske uttrykk og evalueringen under «estetikk».
- (34) Det foreligger avvik slik at også valgte leverandørs tilbud skulle vært avvist fra konkurransen. Den nye tildelingsbeslutningen kan ikke opprettholdes uten gyldige tilbud i konkurransen, og konkurransen må derfor avlyses.

Innklagede har i det vesentlige anført:

- (35) Innklagede har ikke brutt anskaffelsesregelverket. Klagers anførsler knyttet til vesentlige avvik er allerede behandlet i tidligere sak fra Klagenemnda for offentlige anskaffelser. Det forelå derfor plikt til å avvise klagers tilbud fra konkurransen.
- (36) Likebehandlingsprinsippet er heller ikke brutt. Det er benyttet samme terskel for både valgte leverandør og klager i avviksvurderingen. Kravet om minst 4,5 meter fri seilingshøyde utgjør ikke et avvik. Det er oppgitt seilingsåpning på både 4,5 meter og 4,4 meter. Det er klare holdepunkter for at 4,4 var en skrivefeil ettersom 4,5 fremkommer andre steder i tilbudet. Illustrasjonen i tilbudet og målinger gjort i IFC-modell fra normal vannstand i elven, gir grunnlag for at seilingshøyden er større enn 4,5 meter slik at kravet er ivarettatt.

- (37) Håndbok N101 er nevnt før TEK 17 på listen i den tekniske beskrivelsen, noe som innebærer at håndbok N101 gjelder fremfor TEK 17. TEK 17 gjelder først der de nevnte håndbøkene ikke er dekkende. Det er lagt til grunn at gangbroen må regnes som et byggverk eller anlegg i uteområde, jf. plan- og bygningsloven § 1-6. Broen er ikke en del av bygning og inngår heller ikke i en bygnings planløsning eller bygningsmessige bruk. TEK 17 § 12-15 faller inn under kapittel 12 om planløsning og bygningsdeler i byggverk, og det er derfor vurdert at bestemmelsen ikke er ment å gjelde frittstående konstruksjoner i uteområde, slik som gangbroer. Håndbok N101 om rekkverk og veiens sideområde og krav 4.5.2 – 1, setter krav om at frie åpninger ikke skal være mindre enn eller lik 0,12 meter. Valgte leverandørs tilbud er i tråd med krav i Håndbok N101, og oppfyller krav til fri åpning.
- (38) Når det gjelder valg av belysning i valgte leverandørs tilbud, har gangbroa over Kvina sterkere belysning enn valgte leverandør, og det er rapportert at dette ikke påvirker gyting eller returvandring hos fisk. Det er også gjort rådføring med rapportskriver om valgte leverandørs belysning påvirker fisken i elven, hvor det fremkommer at belysningen ikke påvirker fisken i elven fordi lyset ikke er direkte nedoverrettet, og ettersom lyset kan dimmes. Illustrasjonene i valgte leverandørs tilbud viser at lyset er rettet mot brokassen, og ikke direkte ned mot elven. Lysvinklingen er dermed tilpasset slik at forstyrrelser på fisk skal unngås, i tillegg til at lysstyrken kan dimmes. Det foreligger dermed ikke noe avvik fra konkurransegrunnlaget.

Klagenemndas vurdering:

- (39) Klager har deltatt i konkurransen, og har saklig klageinteresse, jf. forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser § 6. Klagen er rettidig. Konkurransen gjelder anskaffelse av totalentreprise med løsningsforslag for ny gangbro på Feda som er en bygge- og anleggsanskaffelse. Anskaffelsens verdi er estimert til kroner 22 000 000 ekskl. mva. I tillegg til lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (heretter *loven*) følger anskaffelsen forskrift 12. august 2016 nr. 974 om offentlige anskaffelser (heretter *forskriften*) del I og del II, jf. forskriften §§ 5-1 og 5-3.
- (40) I sak 2026/0098 vurderte klagenemnda klagers tilbud og kom til at tilbudet inneholdt et vesentlig avvik og skulle vært avvist. Som et resultat avviste innklagde klagers tilbud fra konkurransen.
- (41) I denne saken må klagenemnda ta stilling til det samme spørsmålet som i sak 2026/0098, herunder om klagers tilbud inneholder vesentlige avvik som gjør at det må avvises. Det faktiske og rettslige grunnlaget er i hovedsak det samme som før. Likevel har klager rett til å få sin klage behandlet, fordi klager er direkte berørt av avvisningen.
- (42) Klagenemnda skal derfor vurdere om innklagede har brutt regelverket for offentlige anskaffelser ved å avvise klagers tilbud.
- (43) Det følger av forskriften § 9-6 (1) bokstav b at oppdragsgiver skal avvise tilbud som inneholder «*vesentlige avvik*» fra anskaffelsesdokumentene.
- (44) Avvik foreligger der oppdragsgiver ikke kan kreve oppfyllelse i henhold til konkurransegrunnlaget dersom tilbudet aksepteres, jf. blant annet LB-2019-85112. Hvorvidt et tilbud inneholder avvik, beror på en tolkning av tilbudet i lys av konkurransegrunnlaget. Utgangspunktet for tolkningen av konkurransegrunnlaget, herunder kravspesifikasjonen, er hvordan anskaffelsesdokumentene vil bli forstått av en

rimelig opplyst og normalt påpasselig tilbyder, jf. HR-2025-1098-A, avsnitt 46. Tilbud skal tolkes objektivt i lys av konkurransegrunnlaget, se LH-2019-08512 og LB-2013 64251.

- (45) Innklagedes avvisningsbeslutning av 24. april 2026 opplyste til klager at tilbudet var avvist fra konkurransen som følge av vesentlige avvik. Innklagede viste i begrunnelsen for avvisningen til klagenemndas avgjørelse i sak 2026/0098, med henvisning til den redegjørelse og konklusjon som fulgte av avgjørelsen, se sakens bakgrunn avsnitt 22. I sin argumentasjon overfor klagenemnda i denne saken, har innklagede også hovedsakelig vist til begrunnelse og vurdering som ble gitt i klagenemndas avgjørelse i sak 2026/0098.
- (46) I sak 2026/0098 kom klagenemnda til at klagers tilbud ikke oppfylte kravene som var stilt til rekkverkshøyde, slitelag og avstand mellom rekkverk og overliggende bæring, og det forelå dermed avvik fra disse kravene. Som følge av disse avvikene, var opplysningene i klimagassbudsjettet uriktige, som igjen fikk betydning for evaluering av miljøkriteriet. Dette innebar at klagers tilbud og valgte leverandørs tilbud ikke kunne sammenlignes, se avsnitt 65. Når tilbudene ikke kunne sammenlignes kvalitativt, innebar dette at det kunne hatt en konkurranseforrykkende effekt ved å gi klager en fordel i evalueringen. Klagenemnda konkluderte med at det forelå vesentlige avvik i klagers tilbud, og påpekte i denne sammenhengen at eventuelle endringer i løsningsforslaget for å hensynta de ulike kravene, også kunne få direkte betydning for uttellingen under tildelingskriteriet estetikk, se avsnitt 65.
- (47) Klager har for det første argumentert for at det ikke foreligger avvik fra kravet om slitelag. Klager har vist til at konkurransegrunnlaget åpnet for å tilby broer som kombinerte ulike materialer, og at det ikke fremgikk hvordan slike broer skulle klassifiseres, herunder om broen ble regnet som en stålbro eller trebro. Etter klagers syn var det dermed mulig å velge hvilket slitelag man ville benytte. Kravet ble tolket i klagenemndas avgjørelse i sak 2026/0098, der klagenemnda kom til at det avgjørende for hvordan broen ville klassifiseres måtte være hvilket hovedmateriale som var benyttet i overbygningen, se avsnitt 56. Ettersom klagers overbygning hovedsakelig bestod av stål, ble broen klassifisert som en stålbro slik at nemnda i den saken konkluderte at det forelå et avvik ved krav til slitelag, se avsnitt 57.
- (48) Klager har for det andre argumentert for at det ikke foreligger avvik fra kravet til rekkverkshøyde. Klager argumenterer med at spileveggen fungerte som et rekkverk opp til 1,2 meter, og at spileveggen over dette punktet fungerte som et arkitektonisk og estetisk element. Klagenemnda kom i sak 2026/0098 til at det var et krav om rekkverkshøyde på 1,2 meter og at det var uomtvistet at klagers tilbudte rekkverk varierte i ulike høyder over 1,2 meter. Nemnda i den saken konkluderte dermed at klagers tilbud inneholdt et avvik, se avsnitt 52 og 53.
- (49) Klagenemnda kan ikke se at det har kommet til ny informasjon som stiller saken i et annet lys, og stiller seg bak resultatet som nemnda i 2026/0098 kom til vedrørende om klagers tilbud inneholdt avvik fra kravene til slitelag og rekkverkshøyde.
- (50) For det tredje synes klager å være uenig i at det foreligger et avvik når det kommer til kravet om fri avstand mellom rekkverk og overliggende bæring. Klager har fremsatt påstand om at N400 punkt 3.6.1 – 1 er formulert som et krav til fri avstand mellom føringselement og overliggende bæring, men at bestemmelsen ikke i seg selv oppstiller et selvstendig krav om at enhver separat gang- og sykkelbro må ha et føringselement.

Klager har imidlertid ikke underbygget dette. Klager er videre enig i at det foreligger et avvik dersom N400 krav 3.6.1 – 1 legges til grunn. Etter det opplyste inneholdt ikke klagers tilbud opplysninger om at dette kravet var oppfylt.

- (51) Det var direkte angitt i konkurransegrunnlaget at Håndbok N400 Bruprosjektering gjaldt for prosjektet. Klagenemnda kan ikke se at ordlyden i krav 3.6.1 – 1 åpner for en konkret vurdering av dette kravet. Innklagede synes også å ha lagt til grunn at kravet gjaldt i konkurransen, og klager har erkjent at deres tilbud avviker fra kravet, dersom kravet skal legges til grunn.
- (52) Klagenemnda kan derfor ikke se at det foreligger holdepunkter for at krav 3.6.1 – 1 ikke gjelder for prosjektet. Klagers tilbud inneholder dermed et avvik fra kravet.
- (53) Klagers tilbud inneholder derfor avvik fra de tre kravene om rekkverkshøyde, slitelag og fri avstand mellom rekkverk og overliggende bæring.
- (54) Spørsmålet er om disse avvikene er vesentlige, isolert eller samlet sett.
- (55) I denne vurderingen er det av betydning å se til karakteren av kravet det avvikes fra, hvor stort avviket er, hvor viktig forholdet det avvikes fra er, viktigheten av kravet for oppdragsgiver, i hvilken grad avviket er egnet til å forrykke konkurransen, om avviket er egnet til å forrykke risikoen i kontraktsforholdet og i hvilken grad avviket kan prissettes, jf. HR-2025-1098-A, avsnitt 42. Det er den konkrete betydningen av avviket som er det sentrale, jf. LH-2009-45911. Flere avvik som hver for seg ikke anses vesentlige, kan likevel samlet sett medføre at det foreligger et vesentlig avvik, jf. LA-2007-135920. Det følger videre av NOU 2024: 9 s.194 at *«Avvik som medfører en risiko for at leverandøren kan få en konkurransefordel vil som hovedregel også anses som vesentlige. [...] Avvik kan også gi risiko for konkurransefordel der avvikene muliggjør en bedre score på de kvalitative tildelingskriteriene sammenlignet med leverandørene som forholder seg til konkurransegrunnlagets krav»*.
- (56) Klagenemnda kom i sak 2026/0098 avsnitt 65, til at avvikene samlet sett var vesentlige fordi avvikene innebar at klagers tilbud ikke ble sammenlignbart med valgte leverandørs tilbud. Etter nemndas syn forelå risiko for at avvikene gav klager en konkurransefordel. Det ble blant annet pekt på at avvikene muliggjorde bedre score på kvalitative tildelingskriterier, herunder kriteriene «Miljø» og «Estetikk».
- (57) Klager argumenterer for at tilbudet kunne vært endret for å oppfylle kravene og fjerne avvikene. Klager mener at det er mulig å beregne effekten av den konkurransefordel som avvikene har gitt på miljøkriteriet, og at innklagede skulle ha gjort en selvstendig vurdering av disse. Dersom innklagede hadde gjort denne øvelsen, ville det, ifølge klager, vist at fordelene oppnådd ved avvikene ikke ville hatt betydning for resultatet i konkurransen, og at rangeringen av klager og valgte leverandørs tilbud derfor ville blitt den samme. I den forbindelse har klager vist til egne gjennomførte beregninger av betydningen av endringene.
- (58) Klagenemnda forstår dette slik at klager mener at innklagede burde ha beregnet den faktiske konsekvensen av avvikene. En slik beregning forutsetter imidlertid kunnskap om hvilke konkrete endringer som må gjøres, herunder hvilke materialer og mengder som skal benyttes. Klagenemnda forstår det slik at innklagede ikke hadde disse opplysningene da tilbudet ble avvist. Innklagede kunne derfor ikke beregne om avvikene ville påvirket

rangeringen mellom tilbudene. Avvikene har også direkte betydning for utformingen av leverandørenes løsningsforslag, som er det leverandørene konkurrerer på grunnlag av. Konsekvensene av å rette slike avvik for hele løsningsforslaget er ikke noe innklagede enkelt kan avdekke og justere for. Når det foreligger en risiko for at avvikene kan ha gitt en konkurransefordel, er avvikene å anse som vesentlige. Klagers etterfølgende utregninger endrer ikke denne vurderingen. Klagenemnda understreker at leverandørene har ansvar for å levere sitt beste tilbud i samsvar med de krav og kriterier som er satt i konkurransen, jf. klagenemndas avgjørelse sak 2025/0172, avsnitt 67. Tilbudet må oppfylle kravene allerede på tilbudstidspunktet. Nemnda viser for øvrig til drøftelsen i sak 2026/0098, avsnitt 60 flg.

- (59) På samme grunnlag som klagenemnda i sak 2026/0098, er klagenemnda derfor kommet til at avvikene i klagers tilbud var vesentlige og innklagde har dermed ikke brutt regelverket ved å avvise klagers tilbud. Klagers anførsel fører ikke frem.
- (60) Klagenemnda tar så stilling til om innklagede har brutt likebehandlingsprinsippet ved å tolke de to innkomne tilbudene ulikt i vurderingen av om de inneholder avvik.
- (61) Likebehandlingsprinsippet i loven § 4 skal sikre at det ikke skjer forskjellsbehandling mellom leverandørene, se blant annet Prop. 51 L (2015-2016) punkt 7.4.1. Dette innebærer at alle leverandører skal gis like muligheter til å delta og behandles likt i konkurranser om offentlige kontrakter. Saklig og objektivt begrunnet forskjellsbehandling vil være tillatt, for eksempel der det er klare forskjeller mellom leverandørene og tilbudene deres.
- (62) For å avgjøre om innklagede har brutt likebehandlingsprinsippet ved å anvende avvisningsterskelen ulikt, må konkurransegrunnlaget og tilbudene tolkes. Utgangspunktet for tolkningen er hvordan anskaffelsesdokumentene vil bli forstått av en rimelig opplyst og normalt påpasselig tilbyder, se avsnitt 44. Etter forskriften §§ 8-1 (3) og 9-1 (2) er det henholdsvis oppdragsgiver som har risikoen for uklarheter i konkurransegrunnlaget, og leverandøren som bærer risikoen for uklarheter i tilbudet.
- (63) Kravet til seilingsåpning i den tekniske beskrivelsen krevde at fri høyde skulle være «*minimum 4,5 meter i en bredde på 10 meter*». Det kunne dermed ikke tilbys en høyde mindre enn 4,5 meter.
- (64) I valgte leverandørs tilbud var det et sted i tilbudet opplyst en seilingsåpning på 4,4 meter. Dette oppfyller tydelig ikke kravet til minimum 4,5 meter. Det fremgikk imidlertid av markeringer til broen og høydeskilt til broen at seilingsåpningen var 4,5 meter. Innklagede hadde også gjort målinger fra normal vannstand i elven i innlevert IFC-modell som tilsa at kravet til seilingsåpningen var ivaretatt. Også av valgte leverandørs plansjer over gangbroen, fremgikk det målinger som viste 4,6 meter, bestående av fri høyde og sikkerhetsmargin. Klagenemnda har ingen innvendinger til innklagedes vurderinger om at dette fremstod som feilskrift. Klagenemnda kan derfor ikke se at det foreligger noe avvik fra kravet om seilingsåpning. Innklagede kunne uansett ha avklart forholdet med valgte leverandør innenfor dialoggangen, jf. forskriften § 9-3.
- (65) Kravet til frie åpninger i rekkverket etter Håndbok N101 «*Trafikksikkert sideterreng og vegsikringsutstyr*» var på 0,12 meter, se sakens bakgrunn avsnitt 9. TEK 17 § 12-15 (5) om «*Utforming av rekkverk*», sier derimot at for rekkverk over 1 meter skal den frie

åpningen være maks 0,10 meter. Kravet i TEK 17 er dermed strengere enn kravet i håndbok N101. Spørsmålet er dermed hvilket krav som er riktig å legge til grunn.

- (66) Håndbok N101 inneholder spesifikke regler for rekkverk for gang- og sykkelbro, herunder hvilke frie åpninger som er tillatt. At det er utarbeidet egne håndbøker med spesifikke krav til gang- og sykkelbrorekkverk, viser i dette tilfellet at det er gjort egne vurderinger for hvilke frie åpninger som bør gjelde for rekkverk ved gang- og sykkelbroer. TEK 17 § 12-15 er plassert under kapittelet om «*Planløsning og bygningsdeler i byggverk*». Kapittelet inneholder bestemmelser som hovedsakelig relaterer seg til byggverk som boliger og lignende, samt andre konstruksjoner relatert til slike byggverk, herunder balkong, terrasse og lignende, trapp, rampe og utforming av rekkverk. Kapittelet sett i sammenheng, indikerer at det i utgangspunktet er gjeldende for byggverk og konstruksjoner som kan knyttes til boliger. For en rimelig opplyst og normalt påpasselig tilbyder måtte det derfor være tilstrekkelig klart at det var kravet på 0,12 etter Håndbok N101 som gjaldt ved utformingen av tilbudene.
- (67) Åpningen i rekkverket til valgte leverandørs tilbud var på 0,12 meter. På bakgrunn av dette, kan ikke nemnda se at det foreligger et avvik ved å følge kravet om en fri åpning på mindre eller lik 0,12 meter, slik det står i Håndbok N101.
- (68) Den tekniske beskrivelsen under punkt 8.5 «*Estetisk belysning*», forklarte at det skulle tas med belysning, hvor dimming var en mulig løsning. Det var også opplyst at «*nedadgående belysning*» på eller ved pilarene måtte «*unngås for ikke å virke forstyrrende på fisk*». Kravet skulle dermed forhindre at belysningen var rettet ned mot elven og ble forstyrrende på fisken.
- (69) Av illustrasjonene og tilbudsteksten i valgte leverandørs tilbud, fremgår det at det i den estetiske belysningen er benyttet små armaturer som «*leder lys mot brudekket uten å forstyrre omgivelsene*», og at det bak brokanten var plass til «*en lysstripe som subtilt fremhever siden av brudekket om kvelden*». Selv om illustrasjonene viste at belysningen var svakt rettet nedover, var den hovedsakelig rettet innover mot brokassen og ned mot brodekket, og ikke direkte ned mot elven. Videre av tilbudet, fremgikk det at «*[a]ll belysning er programmerbar og justerbar*» slik at belysningen ikke ville lyse for lenge eller for sterkt, og som dermed «*minimerer energiforbruk og forstyrrelser for natur og nærmiljø*». Når belysningen ikke var direkte rettet nedover mot elven, kan ikke klagenemnda se at det foreligger noe avvik fra kravet til belysning. Klagers anførsel fører ikke frem.
- (70) Ingen av klagers anførsler på dette punkt fører frem. Innklagede har ikke brutt likebehandlingsprinsippet ved å tolke tilbudene ulikt.
- (71) På bakgrunn av resultatet klagenemnda er kommet til, tar ikke nemnda stilling til klagers anførsel om avlysningsplikt.

Konklusjon:

Kvinesdal kommune har ikke brutt regelverket for offentlige anskaffelser.

For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Christina Paludan Melson

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur